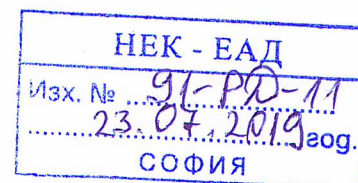

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД

1040 София, ул. "Веслец" No 5, тел. (02) 9263 636, факс: (02) 987 25 50, www.nek.bg

ДО
Г-ЖА ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

КОПИЕ:

Г-Н ИВАН ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО
И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Г-Н ПЕТЬО ИВАНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА БЕХ ЕАД

ДОКЛАД

ОТ

ПЕТЪР ИЛИЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД

ОТНОСНО: Анализ на ефекта от Решение № Ц-19 от 01.07.2019 г. на КЕВР
върху НЕК ЕАД за регулаторния период от м.юли 2019 г.

Уважаема г-жо Петкова,

Предоставям на Вашето внимание анализ на ефекта върху дейността на НЕК ЕАД от Решение № Ц-19 от 01.07.2019 г. на КЕВР за утвърждаване на цени на електрическата енергия за периода 01.07.2019 г.-30.06.2020 г.

С Решение № Ц-19 от 01.07.2019 г. КЕВР утвърди цените в сектор „Електроенергетика“ за регулаторния период 01.07.2019-30.06.2020 г., както и компенсациите на разходи,

произтичащи от наложени задължения към обществото. В процедурата за утвърждаване на цените, в съответствие с Наредба №1 за регулиране на цените на електрическата енергия, глава четвърта Ред за утвърждаване, определяне и изменение на цени, НЕК ЕАД е представило своите писмени становища. Независимо от изложените аргументи, комисията не е приела почти всички искания на дружеството, като ги е класифицирала като необосновани. Много от нерешените до момента въпроси, които дават отражение върху финансовото състояние на НЕК ЕАД са за минали регулаторни периоди.

Анализът на НЕК ЕАД показва, че съществува голяма вероятност дружеството да продължи да формира дефицит, поради обстоятелството, че и за новия регулаторен период КЕВР не е отчетел някои обстоятелства, които е възможно да формират допълнителни разходи, тъй като не са предвидени за компенсиране.

1. По Прогнозната пазарна цена за „Ей И Ес Марица Изток 1“ ЕООД и „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД

В изпълнение на чл. 37а от Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ), в Решението относно утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“ е определена прогнозна годишна пазарна цена за базов товар за периода 01.07.2019-30.06.2020 г. в размер на 89,00лв. С мотив *„равнопоставеност на производителите, идентичен подход е използван при определянето на прогнозната пазарна цена на тези със сключени СИЕ“*, за Ей И Ес – 3С Марица Изток 1“ ЕООД и за КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД е определена прогнозна пазарна цена в размер на 98,08 лв. Според нас изложения аргумент за *„равнопоставеност“* е неоснователен и недостатъчен, тъй като определянето на пазарна цена за двете централи, различна от пазарната цена за базов товар, не е нормативно регламентирано.

Съгласно раздел Допълнителни разпоредби от действащия Закон за енергетика, §1, т.42 *"Прогнозна пазарна цена по Групи производители в зависимост от първичния енергиен източник" е среднопретеглената годишна цена, определена от Комисията за енергийно и водно регулиране по методика за електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, вятърна енергия, водноелектрически централи, с инсталирана мощност до 10 MW, от биомаса, други видове възобновяеми източници и за електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия, произведена от природен газ и въглища."*

Съгласно чл. 37б от НРЦЕЕ Комисията определя групови коефициенти, отразяващи отклонението между средната пазарна цена за базов товар на пазара ден напред за предходната календарна година и постигнатата среднопретеглена цена от съответната група по ал.2 на пазара ден напред за предходната календарна година.

Групите, за които комисията определя групов коефициент са описани в чл.37б, ал.2. както следва:

1. независим преносен оператор;
2. оператори на електроразпределителни мрежи;

3. производители на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;
4. производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия;
5. производители на електрическа енергия, произведена от вятърна енергия;
6. производители на електрическа енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW;
7. производители на електрическа енергия, произведена от биомаса;
8. производители на електрическа енергия, произведена от други видове възобновяеми източници.

Комисията изчислява прогнозна пазарна цена на електроенергия, произведена от възобновяеми източници по групи производители и на електроенергия произведена от високоефективно комбинирано производство, за целите на определянето на премията за електрическа енергия. *Производителите със сключени СИЕ не попадат в обхвата на тези, на които им се определят премии, не попадат и в обхвата на групите, определени в чл.37б от НРЦЕЕ.*

Имайки предвид, че и двете централи са базови мощности, те не намират място в описаните в НРЦЕЕ групи и следва тяхната прогнозна пазарна цена да бъде тази, определена за базов товар.

Изразеното от НЕК ЕАД становището е определено от КЕВР за необосновано, тъй като според тях двете централи не са използвани като базови производители. Това твърдение показва недостатъчно познаване на техническите характеристики на двете централи и това, че те заемат важно място и при регулиране на товарите в системата. Категорично базова мощност не означава, че трябва да се поддържа базов (постоянен) товар 24 часа в денонощието.

Недопустимо е КЕВР да не прилага постановеното в Закона за енергетиката, а да прави собствени интерпретации и тълкуване на императивния текст на §1, т.42 и на чл.37б от Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия. Абсурдна е и направената аналогия между двете централи със СИЕ и производителите от ВЕИ и от ВЕКП под 1 MW. Тезата на КЕВР, че “Противното би довело до :

- *Прехвърляне на разходи от регулирания сегмент на пазара към свободния пазар, което представлява недопустимо кръстосано субсидиране и нарушение на чл.31, т.6 от ЗЕ;*
- *Създаване на предпоставки за допълнителна печалба и надкомпенсиране на НЕК ЕАД от реализацията на електрическата енергия от „Ей И Ес-3С Марица Изток 1“ ЕООД и „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД на свободен пазар, за сметка на всички потребители. “*

е необоснована и икономически несъстоятелна.

Определяйки общото количество електрическа енергия за регулирания пазар на Ей И Ес-3С Марица Изток 1“ ЕООД и на „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД, КЕВР определя съответно и количествата електроенергия, необходими за осигуряване на потреблението на клиентите на крайните снабдителите и енергията за реализиране на свободния пазар. За

регулаторния период 01.07.2018-30.06.2019 г. изпълнението на решението на КЕВР е следното:

MW

		Общо количество електроенергия	За регулиран пазар	За свободен пазар
1.	<i>Ей И Ес-3С Марица изток 1</i>			
	Решение № Ц- 11 от 01.07.2018 г.	3 156 500	2 209 550	946 950
	Отчет	3 211 602	2 974 644	236 958
	Отклонение спрямо решението	55 102	765 094	-709 992
2.	<i>КонтурГлобал Марица Изток 3</i>			
	Решение № Ц-11 от 01.07.2018 г.	4 593 886	4 134 497	459 389
	Отчет	4 621 778	4 171 316	450 462
	Отклонение спрямо решението	27 892	36 819	-8 927
	<i>Общо производители със СИЕ</i>			
	Решение № Ц-11 от 01.07.2018 г.	7 750 386	6 344 047	1 406 339
	Отчет	7 833 380	7 145 960	687 420
	Отклонение спрямо решението	82 994	801 913	-718 919

Както е видно от отчетната информация електроенергията от двете базови централи е предназначена основно за осигуряване на потреблението на клиентите на крайните снабдителите и естествено следват техният товаров профил, а останалата електроенергия, която е едва 8,7 % от общото предоставено количество е реализирана на свободния пазар. От тези факти, може да се направи извод, че твърденията за кръстосано субсидиране и надкомпенсиране на НЕК от реализацията на енергията на свободен пазар, за сметка на всички потребители е несъстоятелно и манипулативно.

Уточняваме, че в Решение № Ц- 11 от 01.07.2018 г. определената пазарна цена на производителите със сключени СИЕ се равняваше на прогнозната годишна пазарна цена за базов товар. Не е ясно какво се случи през изминалите 12 месеца и тези производители вече от гледна точка на КЕВР не са базови мощности.

КЕВР твърди, че „ във връзка с изпълнение на задълженията по сключените СИЕ, НЕК ЕАД не използва тези дружества като базови производители“. Като аргумент за тезата си е записано, че „ през периодите, когато цените на пазара са по-високи, съответно е налице по-голямо търсене, двете централи са по-натоварени.“ А може би е трябвало действията на НЕК да са обратни - когато има търсене на енергия, централите да бъдат разтоварвани и да работят на минимален товар?

В тази връзка считаме за показателно реалните данни свързани с часовата използваемост на централите в едногодишен период (01.01.2018 – 31.12.2018 г.).

ТЕЦ „Ей И Ес -3С Марица изток 1“

За ТЕЦ „Ей И Ес -3С Марица изток 1“ при работа на два блока и при изпълнение планирани и проведени за двата Енергоблока планови престои през 2018 год. е постигната часова използваемост от 80 %.

ТЕЦ КонтурГлобал „Марица изток 3“

За ТЕЦ КонтурГлобал „Марица изток 3“ при работа на четири блока, работните часове общо за централата при планирани и проведени за всички Енергоблокове планови престои през 2018 год. е постигната използваемост от 66 %.

Тези използваемости са при наличието на няколко месеца с наличието на голям воден ресурс, който трябва да се отработи. Дори в м. Юли, който е традиционно сух през 2018 г. имаше значителни валежи и постигнато рекордно производство от ВЕЦ. Това значително понижи натовареността на кондензационните централи и съответно се отрази в използваемостта им.

Поради термичните процеси, циклите на пускане и спиране на блоковете в кондензационните електроцентрали са рискови за самите съоръжения. Увеличаването на броя на тези цикли води до повишаване на аварийността на агрегатите, а в рамките на един ден е недопустимо с изключение на аварийни ситуации. Именно поради тези причини, кондензационните централи се използват основно като базови, за което потвърждават и данните за часовата използваемост типична именно за базови мощности.

При определяне на типа производство КЕВР в два свои акта си противоречи. При утвърждаване на Плана за развитие на преносната мрежа на ЕСО ЕАД кондензационните централи, каквито са и ТЕЦ „ЕЙ И ЕС -3С Марица изток 1“ и ТЕЦ КонтурГлобал „Марица изток 3“ са приети за базови мощности. В решението за определяне на цени в сектор „Електроенергетика“ КЕВР изчислява групов коефициент върху постигнатата средна цена за базов товар. Въпросът е кой постига средната цена за базов товар ако това не са именно базовите централи, вкл. ТЕЦ „ЕЙ И ЕС -3С Марица изток 1“ и ТЕЦ КонтурГлобал „Марица изток 3“.

НЕК ЕАД като обществен доставчик е принуден да обвързва потреблението на бита с мощностите, от които купува електроенергия. Поради тази причина се налага модулиране на товара на производството на ТЕЦ „ЕЙ И ЕС -3С Марица изток 1“ и ТЕЦ КонтурГлобал „Марица изток 3“, като цената по която продава във всички часове на денонощието е постоянна за краен снабдител (регулиран пазар). Този тип на обезпечаване, заложен в законовите задължения и ценовите решения остава свободна енергия в тези централи в часовете с ниско потребление, предимно през нощта, когато НЕК ЕАД може да предложи оставащата енергия на БНЕБ. Ако трябва да се определя някакъв групов коефициент на тези централи отразяващ продажбите им на свободния пазар, то той трябва да е по-малък от единица спрямо годишната прогнозна пазарна цена за базов товар, тъй като НЕК ЕАД с мощностите от ТЕЦ „ЕЙ И ЕС -3С Марица изток 1“ и ТЕЦ КонтурГлобал „Марица изток 3“ участва неравнопоставено на свободния пазар с другите кондензационни централи, изпълнявайки приоритетно ангажиментите към регулирания пазар.

НЕК ЕАД продължава да поддържа своето първоначално становище, че определянето на прогнозна пазарна цена на базовите централи Ей И Ес -3С Марица Изток 1 и КонтурГлобал Марица Изток 3, различна от определената прогнозна цена за базов товар е незаконосъобразно.

С определената прогнозна пазарна цена на електроенергията на Ей И Ес -3С Марица Изток1 и КонтурГлобал Марица Изток 3 в размер на 98,08 лв е голяма вероятността НЕК ЕАД да не може да реализира енергия на свободния пазар с такава висока цена, което ще доведе до загуба на дружеството от около 7 млн.лв.

2. По цената за достъп до електропреносната мрежа за производители

С измененията на Закона за енергетиката от 09 май 2019 г.(ДВ, бр.41 от 2019 г.) производителите на електрическа енергия от 01.07.2019 г. ще заплащат цена за достъп до електропреносната мрежа. **Разходите, които ще възникнат за производителите на електрическа енергия от заплащането на цена за достъп до електропреносната мрежа са пряко свързани с лицензионната им дейност и като такива трябва да бъдат ценообразуващ елемент при определянето на цената на електрическата енергия.** Такова е искането и на НЕК ЕАД, позовавайки се на Наредба №1 за регулиране на цените на електрическата енергия, която е действала в този момент. В резултат на възраженията на производителите, че цената за достъп не е включена в цената на електроенергията, на закрито заседание с Протокол №105/21.06.2019г., на което се приема Наредба за изменение и допълнение на Наредба №1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените, Комисията приема с нов чл.11, ал.5, че цената за достъп не е ценообразуващ елемент. Това допълнение е направено, след общественото обсъждане на проекта за изменение на наредбата, когато такъв текст не е съществувал и след откритото заседание и обществено обсъждане на Доклада и проекта за решение за утвърждаване на цените в сектор „Електроенергетика“. В други подобни случаи актове на КЕВР са падали в съда за неспазване на процедурата по приемането им.

Предложението цената за достъп до електропреносната мрежа да не е ценообразуващ елемент е направено от ЕСО ЕАД и е прието от комисията. Възниква въпроса на какво основание едно търговско дружество може да определя ценообразуващите елементи на други търговски дружества и то с лицензии, различни от техните, като самото дружество няма пряко отношение дали такъв елемент е или не е ценообразуващ. И регулаторът да приеме предложението без обсъждане със заинтересованите страни.

Некоректно е от страна на КЕВР да определя като необосновано искането на производителите за включване в цената на електроенергията цената за достъп до електропреносната мрежа, като се позовава на Наредба №1, която е променена впоследствие, без знанието на заинтересованите дружества.

Изключването на цената за достъп до електропреносната мрежа като ценообразуващ елемент, от електроенергията предоставяна от ВЕЦ на регулирания пазар ще доведе до загуба от около 1 300 хил.лв. Като се отчете и обстоятелството, че НЕК ЕАД оферира на борсата около 1 500 000 МВтч електроенергия по поетия ангажимент към Европейската комисия по Делото БЕХ - електричество по определена първоначална цена от 44 лв/МВтч, е възможно дружеството да формира загуба от цената за достъп още около 3 200 хил.лв.

Съгласно чл.36е от Закона за енергетиката НЕК ЕАД като производител на електрическа енергия прави вноска във Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ в размер на

5% от приходите от продадената електроенергия. За един регулаторен период вноската се равнява на 11 600 хил.лв.

Общите разходи, които НЕК ЕАД ще извърши за регулаторния период 01.07.2019-30.06.2020 г. за заплащане на цена достъп и за вноската по чл.36е от ЗЕ е 16 100 хил.лв. Тези разходи не могат да се възстановят от продажбите на регулирания пазар и за да не се наруши икономическия интерес на дружеството трябва да бъдат прехвърлени към свободния пазар. Натоварването на производителите с допълнителни разходи, които КЕВР е определила, че не се възстановяват чрез регулираните цени, ще увеличи цената на електроенергията от ВЕЦ с 6,85 лв/МВтч спрямо утвърдената регулирана цена. Без официално да го обявява КЕВР прави кръстосано субсидиране на регулирания пазар за сметка на по-високи цени на свободния пазар.

3. По цената на електрическата енергия от „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД

Два поредни регулаторни периода НЕК ЕАД, като заинтересована страна по Споразумението за изкупуване на енергия, изисква в Цената за разполагаемост на „КонтурГлобал Марица Изток 3“ да се отразят разходите за инвестицията за извършената SO₂ & NO_x Модернизация. „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД с писмо от м. март 2018 г. е внесло Искане за одобрение на тарифен модел. След като една година КЕВР не се произнася по внесеното искане, КонтурГлобал Марица Изток 3 отново през март 2019 г. внася Искане за одобрение на тарифен модел.

До настоящия момент все още представения тарифен модел не е разгледан. В мотивите на Решението е записано, че към момента е започнато административно производство, което не е приключило поради необходимост от анализ на представения от „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД модел. За завършването на административното производство няма срок.

Мълчанието на КЕВР относно одобряването на финансов модел, който да отрази капиталовата инвестиция за „SO₂ и NO_x Модернизация“, която е изпълнена в съответствие с изискванията на Европейското законодателство и Закона за чистотата на атмосферния въздух по отношение на емисиите на SO₂ & NO_x, води до негативни последици за НЕК ЕАД.

НЕК ЕАД през м. юни 2019 г. получи Известие за започване на арбитражна процедура по чл.21.5 от Споразумението за изкупуване на енергия. Като резултат от описаните обстоятелства се очаква увеличаване на тарифния дефицит със стойността на инвестицията с включена възвръщаемост – около 65 млн.лв., без отразяване на потенциалните лихви за забава и съдебни разходи.

4. По компенсациите, свързани с постановени от КЕВР решения за утвърждаване на преференциални цени на електрическа енергия от комбинирано производство за изминали регулаторни периоди.

Със Заявлението за утвърждаване на цени и през 2018г. и 2019 г. НЕК ЕАД предяви искане да бъде компенсирано за допълнителни разходи, възникнали вследствие на

отпаднали решения на КЕВР, касаещи утвърдени преференциални цени на електрическа енергия от комбинирано производство. В изпълнение на влезли в сила съдебни решения, комисията утвърждава по-високи цени за минали периоди, което причинява на НЕК допълнителни разходи от 12 484 хил.лв. Допълнителните разходи, които НЕК формира за да изплати на „Топлофикация Русе ЕАД, „Брикел“ ЕАД, „Топлофикация Сливен“ ЕАД посочената сума, не са в резултат на действия или бездействия на компанията, а са породени от отменени решения на КЕВР и постановени нови. Решенията, които касаят изминали регулаторни периоди (2013, 2014, 2015г.) са едностранни – удовлетворени са само исканията на посочените по-долу производители за сметка на обществения доставчик.

Тези разходи трябва да бъдат безусловно признати, тъй като са причинени от отменени решения на Комисията. При това обстоятелство възниква въпроса защо НЕК ЕАД трябва да поема всички негативи от отменени решения на КЕВР като трето лице, без да има вина за това ?

При тази безусловност на допълнителните разходи, за да се мотивира отказа за компенсация на обществения доставчик, се прави опит да се извършва регулация за минали периоди на базата на избирателно ползване само на някои фактори. Неоснователен е аргумента на КЕВР, че НЕК ЕАД реализирайки електроенергия на свободния пазар по по-високи цени, се е компенсирало за тези разходи. Този аргумент насочва НЕК ЕАД към извършване на кръстосано субсидиране. В същото решение защитавайки своите позиции по отношение на пазарната цена на производителите със СИЕ е записано ,че „ Прехвърляне на разходи от регулирания сегмент на пазара към свободния пазар, представлява недопустимо кръстосано субсидиране и нарушение на чл.36, т.6 от ЗЕ“. В единия случай кръстосаното субсидиране е позволено, а в другия е нарушение.

Недопустимо е да не се компенсират разходите на обществения доставчик произтичащи от утвърдени по-високи преференциални цени за минали регулаторни периоди, постановени в изпълнение на съдебни решения. Съдебните органи са установили, че има нарушения при регулирането от страна на КЕВР. В тези случаи Общественият доставчик няма никакво отношение към регулаторните практики на Комисията и не следва да е потърпевш от съдебните решения. Няма икономическа логика да се изземват парични ресурси от НЕК ЕАД, като не му се компенсират разходи, произтичащи от регулаторни нарушения при утвърждаване на цените на други търговски дружества. С тези аргументи и отказ на Комисията се задълбочава дефицита на дружеството, тъй като общественият доставчик има натрупани достатъчно много признати, но некомпенсирани разходи от КЕВР.

От непризнаването на компенсация за описаните допълнителни разходи на обществения доставчик е възниква дефицит от 12 484 хил.лв.

И в момента практиката на отмяна на решения на КЕВР за утвърждаване на цени за минали регулаторни периоди продължава. С решения от 16.07.2019 г. Комисията е утвърдила нови по-високи цени на електрическата енергия на дружества от сектор „Топлоенергетика“ за минали периоди.

До момента по тази схема са утвърдени нови цени за минали периоди на следните дружества :

По Решения на КЕВР от 2016-2017 г.

	<i>Производители, на които е увеличена цената на електроенергията за минали регулаторни периоди</i>	<i>Нови решения на КЕВР в изпълнение на решения на ВАС</i>	<i>За период</i>	<i>Сума за заплащане хил.лв</i>
1.	„Топлофикация Русе“ ЕАД	№Ц-26/21.07.2016	01.08-31.12.2013 г.	561
2.	„Топлофикация Русе“ ЕАД	№ Ц-4/16.03.2017	01.07.2014-0.06.2015 г.	5 585
3.	„Брикел“ ЕАД	№Ц-1/20.01.2016	01.08-31.12.2013 г.	4 974
4.	„Топлофикация Сливен“ ЕАД	№Ц-28/10.11.2017	01.07.2014-30.06.2015 г.	1 364
	<i>Общо допълнителни разходи на НЕК ЕАД за минали регулаторни периоди</i>			<i>12 484</i>

По Решенията на КЕВР от 2016-2017 има отказ за компенсиране на допълнителните разходи

По Решения на КЕВР от м. март 2019 г.

	<i>Производители, на които е увеличена цената на електроенергията за минали регулаторни периоди</i>	<i>Нови решения на КЕВР в изпълнение на решения на ВАС</i>	<i>За период</i>	<i>Сума за заплащане хил.лв</i>
1.	„Топлофикация Русе“ ЕАД	№Ц-5/28.02.2019	м.05-06.2017 г.	891
2.	„Брикел“ ЕАД	№Ц-4/28.02.2019	01.07.2017-30.06.2018	5 751
3.	„Топлофикация Габрово“ ЕАД	№Ц-3/28.02.2019	01.07.2017-30.06.2018	101
4.	„Топлофикация Сливен“ ЕАД	№Ц-11/28.03.2019	01.07.2017-30.06.2018 г.	4 048
5.	„Топлофикация Плевен“ ЕАД	№ Ц-12/28.03.2019	01.07.2014-31.03.2015 г.	1 246
	<i>Общо допълнителни разходи на НЕК ЕАД за минали регулаторни периоди</i>			<i>12 037</i>

По Решенията на КЕВР от м. февруари и март 2019 г. са определени компенсации в регулаторния период от 01.07.2019 г.

По Решенията на КЕВР от м.юли 16.07.2019 г.

	<i>Производители, на които е увеличена цената на електроенергията за минали регулаторни периоди</i>	<i>Нови решения на КЕВР в изпълнение на решения на ВАС</i>	<i>За период</i>	<i>Сума за доплащане хил.лв</i>
1.	„Топлофикация Бургас“ ЕАД	№Ц-22/16.07.2019	01.07.2017-30.06.2018 г.	641
2.	„Топлофикация Враца“ ЕАД	№Ц-23/16.07.2019	01.07.2014-31.03.2015г.	276
3.	„Топлофикация ВТ“ АД	№Ц-24/16.07.2019	01.07.2017-30.06.2018	117
4.	„Топлофикация Плевен“ ЕАД	№Ц-25/16.07.2019	01.07.2017-30.06.2018 г.	1 283
5.	„Топлофикация Русе“ ЕАД	№Ц-26/16.07.2019	01.07.2017-31.12.2017 г.	2 202
6.	„Топлофикация Перник“ АД	№Ц-27/16.07.2019	01.07.2017-30.06.2018 г.	7 287
7.	„Топлофикация Враца“ ЕАД	№Ц-28/16.07.2019	01.07.2017-30.06.2018 г.	1 190
	<i>Общо допълнителни разходи на НЕК ЕАД за минали регулаторни периоди</i>			12 996

Решенията на КЕВР за утвърждаване на нови цени на топлофикационните дружества за електроенергията за минали периоди са от 16.07.2019 г., т.е. след започване на регулаторния период от 01.07.2019 г. Решенията на ВАС са от месеците март, април и май, като Комисията е можела да ги отрази в решението за цени от 01.07.2019 г., но се произнася по-късно. По този начин НЕК ЕАД остава некомпенсиран за 12 996 хил.лв. Необходимо е да отбележим, че топлофикационните дружества след като изтече предвидения 14 дневен срок за обжалване ще предявят искане към НЕК за доплащане на допълнителните суми, произтичащи от утвърдените им по-високи преференциални цени. И този път НЕК ЕАД ще се яви спонсор на изброените дружества, като изплати сумите за сметка на собствени средства. Отбелязваме, че към 31.05.2019 г. оборотния капитал на компанията е отрицателен – 1 053 770 хил.лв.

НЕК ЕАД остро възразява срещу некомпенсирането на допълнителни разходи, предизвикани от отменени решения на КЕВР. Както е видно от мотивите на ВАС се атакува неспазването на нормативните актове, касаещи регулирането на цените, както и неспазването на принципи на регулиране, заложи в Закона за енергетиката. НЕК ЕАД ще продължава да възразява срещу безпринципните откази на Комисията да компенсира непредизвиканите от дружеството разходи.

5. По компенсиране на разходи на НЕК ЕАД произтичащи от платени вземания за добавки за зелена енергия, ВЕКП и невъзстановяеми разходи по арбитражни и съдебни дела, вследствие на непризнати от съдебните инстанции нормативни разпоредби

В Заявлението на НЕК ЕАД за утвърждаване на цени за регулаторния период 01.07.2019-30.06.2020 г. е отправено искане за компенсация на разходи, свързани с възстановяване

на платени от търговци добавки за зелена енергия, ВЕКП и невъзстановяеми разходи. НЕК ЕАД солидарно с ЕСО ЕАД е осъдено и платило на търговци на електрическа енергия по съдебни и арбитражни дела обезщетения за недължимо платени добавки за зелена енергия, ВЕКП и за невъзстановяеми разходи. **Независимо, че фактурирането на добавките от страна на НЕК в качеството му на Преносно предприятие не е самоволно, а е в изпълнение на разпоредбите на действащите нормативни актове през периода, касаещ обезщетенията – 2009-2013 г.: чл.104,ал.1 от Закона за енергетиката и чл.13, ал.3 от Правилата за търговия с електрическа енергия, Решения на ДКЕВР/КЕВР №№ Ц-23/2009, Ц-30/2010, Ц-22/2011, Ц-17/2012 г., КЕВР определя искането на НЕК като неоснователно, което е в противоречие с икономическата логика. И тези допълнителни разходи за НЕК възникват не от неизпълнение на търговски договори, а от съдебни решения, които атакуват нормативната уредба в енергетиката. КЕВР се обосновава, че това не са техни актове и затова отклоняват искането на НЕК. Наистина Закона за енергетиката не е акт на КЕВР, но Правилата за търговия с електрическа енергия и решенията, с които се утвърждават цените са техни актове. Техен акт е и образуването и утвърждаването на добавките, които се изчисляват на базата на цялата постъпила електрическа енергия в преносната и разпределителните мрежи за продажба. И при този казус КЕВР наказва НЕК ЕАД затова, че дружеството стриктно е спазвал нормативната уредба, като отказва да го компенсира за допълнително възникналите разходи. В случая КЕВР се отказва и от своето становище, с което дава указания на НЕК ЕАД да фактурира добавките към цената пренос за м.юли 2013 г.**

Плащанията, които са извършени в изпълнение на съдебните решения по делата, касаещи периода 2009-2013 г. и за които продължаваме да предявяваме искания за компенсации са :

• „ОЕТ-Обединени енергийни търговци“ ООД	10 097 хил.лв
• „ДАНС ЕНЕРДЖИ“ ООД	614 хил.лв
• „ГЕН И - СОФИЯ - ТЪРГОВИЯ И ПРОДАЖБА НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ“ ЕООД	636 хил.лв
• „Енерджи Маркет“ АД	74 хил.лв

Общо допълнителни разходи на НЕК ЕАД за минали регулаторни периоди

11 421 хил.лв

6. По Компонентата за дейността „Обществена доставка на електрическа енергия“

Компонентата за дейността „обществена доставка“ е изчислена при надценка от 2,29 % от средната покупна цена за електроенергия на обществения доставчик. С Решение № Ц-12/30.06.2014 г. бе определена надценка от 2,29 %, при максимално възможна от 3 %, и до момента нейния размер не е променян. Вече шест регулаторни периода КЕВР приема обосновките на НЕК ЕАД като неоснователни, независимо че има обективни фактори изискващи повишаване на процента на надценката.

За периода 2014-2018 г. НЕК ЕАД е натрупало непокрита разходи от компонентата за дейността „обществена доставка“ в размер на 214 505 хил.лв. Голяма част от тези разходи възникват от лихвите по отпуснатите от БЕХ ЕАД кредити за оборотни средства, поради ликвидната криза, в която изпада дружеството в предходните години. **Основна причина за тази криза е обстоятелството, че регулираните цени, определяни от КЕВР, по които дружеството работеше в няколко предходни регулаторни периода не покриваха икономически обосноващите разходи за регулирана дейност и компанията формираше тарифен дефицит.** Кредитите са използвани изключително само за разплащане на просрочени задължения към доставчици. С Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г. Комисията е признала, че общественият доставчик има дефицит от регулираната дейност в размер на 1 493 785 хил.лв, натрупан за периода 2013-2014 г., който подлежи на компенсиране. През следващите регулаторни периоди продължава да се натрупва допълнителен тарифен дефицит. Само с ценовото решение за 2014 г. се натрупва допълнителен дефицит за още около 900 млн.лв.

За ползваните кредити НЕК ЕАД заплаща лихви, които по счетоводните стандарти са разходи. Тези разходи не са възникнали в резултат на инвестиции или на лоши управленски решения, а са предизвикани от регулаторните и ценови решения на Комисията, поради което общественият доставчик не може да покрива разходите си за дейността с компонента, чийто размер КЕВР в своите ценови решения е определял на 2,29%.

Във връзка с изложеното, НЕК ЕАД е предложило при определянето на цените на обществения доставчик, да се приложи максималната възможна надценка, съгласно действащата Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия от 3% и компонентата за дейността „обществена доставка“ да стане 4,38 лв/МВтч. Определената с решението компонента е в размер на 3,34 лв/МВтч. Увеличението, което НЕК ЕАД иска е в рамките на нормативно определения размер на надценката от 3%. Увеличението на компонентата е с 1,04 лв/МВтч, или с 0,104 стотинки на киловатчас. Искането на НЕК би увеличило приходите с 13 498 хил.лв, което ще смекчи частично негативните последствия от предизвикания тарифен дефицит.

КЕВР счита, че при определянето на компонентата за дейността „обществена доставка“ и за дейността „снабдяване с електрическа енергия от крайни снабдители“ следва да бъде приложен общ подход, като компонентата бъде запазена на нивата, утвърдени през предходния регулаторен период. Може да има общ подход, но Комисията пропуска да отбележи, че през предходния период компонентата на крайните снабдители бе увеличена от 3% на 7%, а тази за обществената доставка запазена на 3%, като общия подход се наруши.

7. По компенсирането на разходи за минали регулаторни периоди

За пореден път и с това решение КЕВР отказва на НЕК ЕАД да включи за компенсиране разходи за минали регулаторни периоди, възникнали в резултат на утвърдени ценови и регулаторни условия. При изпълнение на своите законови задължения по чл.93а и чл.94 от Закона за енергетиката Общественият доставчик извършва разходи, които произтичат от нормативната уредба. Част от разходите за минали регулаторни периоди са останали

невъзстановени чрез утвърдената цена за продажба на електроенергия на крайните снабдители, което налага компенсирането им през следващите регулаторни периоди.

Искането на НЕК ЕАД е определено от Комисията за неоснователно. Категорично не сме съгласни с аргумента на КЕВР за неоснователност. Абсурдно е да се счита за неоснователно искане на НЕК ЕАД за компенсиране на разходи, които произтичат от Решения на Комисията. Решенията, които са нанесли най-голяма вреда на НЕК ЕАД са следните :

1. С т.1 на Решение №ЕЕ-1 от 27.05.2014 г. ДКЕВР е изискала „ *Национална електрическа компания*“ ЕАД и страните по сключените с него договори за дългосрочно изкупуване на електрическа енергия – „*КонтурГлобал Марица Изток 3*“ АД и „*Ей И Ес – 3С Марица Изток 1*“ ЕООД да започнат преговори за изменение на съответните Споразумения за изкупуване на енергия(СИЕ), сключени на 13 юни 2001г., при следните минимални параметри : намаляване на пълната цена на енергията от ТЕЦ „*AES – 3С Марица Изток 1*“ с 30% и предвиждане енергията от един блок на централата да се продава на свободния пазар, както и намаляване на пълната цена на ТЕЦ „*КонтурГлобал Марица Изток 3*“ с 20% и предвиждане енергията от два блока на централата да се продава на свободния пазар.

При определяне на цената, по която общественият доставчик продава електрическа енергия на крайните снабдители като ценообразуващи елементи в Решение № Ц-12/30.06.2014 г. са включени минималните параметри по т.1 Решение №ЕЕ-1 от 27.05.2014 г. Същевременно Комисията постановява, че НЕК ЕАД следва да купува енергията по цените и условията на СИЕ. *В резултат на тези взаимно изключващи се изисквания НЕК ЕАД е претърпяло загуба за периода 01.07.2014-30.07.2015 г. от 502 641 хил.лв.*

Друг проблем е непризнаването на разходите за емисии в цените по дългосрочните договори, които НЕК съгласно договорните споразумения, одобрени и от ДКЕВР, следва да заплаща. Комисията не е включила в цените и разходите за емисии, за същия период,от което дружеството понася загуба от 102 835 хил.лв.

Впоследствие с Решение №ЕЕ-2 от 17.11.2014 г. ДКЕВР оттегля своето решение от м. май 2014г., но до този момент, вече 5 регулаторни периода се отклонява искането на НЕК ЕАД за компенсация на допълнителните разходи, които от описаните два фактора възлизат на 605 476 хил.лв с мотива, че трябва да се извърши проверка на отчетените данни.

2. Със същото решение Ц-12/30.06.2014 г. при формирането на миксовата цена на НЕК ЕАД разходите на обществения доставчик за изкупуване на енергия за регулирания пазар от ВЕИ по преференциални цени са включени на базата на количества, определени като 50 % от заложените средногодишни работни часове на фотоволтаичните и вятърни централи по преференциални цени и останалите 50 % от количествата - по цената на електроенергията, която НЕК-Обществен доставчик

продава на крайните снабдители. Решението на ДКЕВР противоречи на изискванията на Закона за енергия от възобновяеми източници (ЗЕВИ).

Но съгласно чл.31, ал.5 от действащия ЗЕВИ общественият доставчик, съответно крайните снабдители изкупуват произведената електрическа енергия от възобновяеми източници при следните условия:

- по преференциална цена, за количествата електрическа енергия до размера на определената средногодишна продължителност на работа, съгласно решението на ДКЕВР за определяне на цена на конкретния производител;
- по утвърдената от ДКЕВР цена, по която общественият доставчик продава електрическата енергия на крайните снабдители и електроразпределителните дружества, за количествата, надхвърлящи производството по т. 1.

НЕК ЕАД не изкупува електроенергията по начина, определен с ценовото решение, защото противоречи на определеното в ЗЕВИ, нито може да приложи напълно разпоредбата на закона, тъй като не на всички производители при утвърждаване на цените им Комисията е определила средногодишните часове за работа. По тази причина разпоредбата на закона е приложена частично, само за производителите, на които ДКЕВР е определила средногодишни часове за работа.

Резултата от противоречието между Решението на ДКЕВР и ЗЕВИ от една страна, и невъзможността да се прилага напълно изискването на закона е довело до увеличение на разходите на НЕК за периода 01.07.2014-30.07.2015 г. в размер на 245 082 хил.лв

Само за един регулаторен период, от решението на ДКЕВР за утвърждаване на цени на електроенергията за периода 01.07.2014-31.07.2015г., е възникнал дефицит за НЕК ЕАД в размер на 850 558 хил.лв. Само от изброените три фактора е постигната по-ниска цена за продажба на електроенергия на регулирания пазар, но това е за сметка на едно търговско дружество - Националната електрическа компания, което е в противоречие с чл. 31, т.2 на Закона за енергетиката.

Въпреки, че тези допълнително възникнали разходи са в резултат на противоречия и незаконосъобразност в решението на ДКЕВР, Комисията продължава неоснователно да отклонява исканията на НЕК ЕАД за компенсация на описания тарифен дефицит.

При определяне с Решение № Ц-25/29.07.2013 г. на цените в сектор „Електроенергетика“ за регулаторния период 2013-2014 г. са заложили 498 965 хил. постъпления от продажба на въглеродни емисии /Фонд за въглеродни емисии/, с които да се компенсират разходите на НЕК за закупуване на енергията от определени фотоволтаични централи. Поради закриване на фонда НЕК ЕАД остана некомпенсиран с 253 481 хил.лв. С решение Ц-16 / 01.10.2014 г. на НЕК ЕАД бяха признати за основателни претенциите за невъзстановени разходи от Фонд за въглеродни емисии чрез Министерство на икономиката и енергетиката. ДКЕВР (сегашна КЕВР) прие подход за компенсиране за 4 години с ежегодно възстановяване на сума от 63 370 хил.лв. Този разход беше възстановен само през един регулаторен период и останаха дължими на НЕК още 190 110 хил.лв. От 2015 г. НЕК ЕАД ежегодно с всяко заявление за утвърждаване на

цени за съответните регулаторни периоди изисква компенсации на признатите от Комисията разходи, но аргумента на КЕВР се повтаря всяка година – отказ на „необоснованото“ искане на НЕК и необходимост от проверка.

В очакване на проверка от КЕВР, НЕК ЕАД само от решенията за 2013-2014 и 2014-2015 г. си остава с безусловен формиран тарифен дефицит от 1 040 668 хил.лв.

НЕК ЕАД ще продължи да възразява срещу необоснованите откази на КЕВР за компенсиране на безусловни разходи, произхождащи от техни решение и ще настоява да бъде приет погасителен план, който да се спазва, за извършване на компенсацията. Отказа на КЕВР за компенсиране на допълнителните разходи на НЕК-Обществен доставчик е нарушение на основни принципи на регулиране, определени в Закона за енергетиката :

– „ цените на енергийните предприятия да възстановяват икономически обоснованите разходи за дейността им“ Цените на обществения доставчик не възстановяват икономически обоснованите му разходи, което е видно от натрупания тарифен дефицит.

– „ осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите“. Както е видно от решенията на Комисията цената за клиентите се задържа за сметка на непризнати, безусловно свързани с лицензионната дейност на обществения доставчик разходи.

С уважение,

Петър Илиев
Изпълнителен директор

